

STUDII ȘI SINTEZE

UNELE PARTICULARITĂȚI ECONOMICE DE ACTIVITATE A AGENȚIEI TERITORIALE DE ASIGURĂRI MEDICALE SOROCA

Mihai Ciocanu, dr. hab. în medicină, **Tudor Grăjdianu**, dr. hab. în medicină, prof. univ.,
Alexandru Lavric, asistent univ., **Ela Ursu**, medic, **Ion Ursu**, medic,
Catedra Sănătate Publică și Management „Nicolae Testemițanu”,
Agenția Teritorială de Asigurări Medicale Soroca

Sistemul ocrotirii sănătății activează în cadrul Asigurărilor Obligatorii de asistență Medicală, care este o parte componentă a politicii social-economice a statului, direcționată spre dezvoltare, în care sunt concretizate scopurile și prioritățile de bază, expuse în Programul de activitate a Guvernului „Modernizarea țării – bunăstarea poporului”, HG nr. 1471 din 24.12.07 „Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008 - 2017”, în Programul Național „Satul Moldovenesc”, în Planul de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană, în Politica Națională de Sănătate. Aceasta a permis consolidarea performanțelor sistemului de sănătate, ameliorarea continuă a sănătății populației, protecția cetățenilor de riscurile financiare în accederea spre serviciile medicale, reducerea inegalităților în accesul la utilizarea și distribuirea serviciilor de sănătate și satisfacerea pacienților.

Asigurările Obligatorii de Asistență Medicală, introduse la 01.01.2004, au făcut asistența medicală mai accesibilă sub aspect financiar, iar prin protecția financiară oferită de asigurările de sănătate, sistemul sanitar a devenit mai receptiv la necesitățile populației.

Realizarea obiectivelor fixate în Programul de lucru al CNAM, AT Soroca și IMSP a demonstrat, că prin eforturi comune poate fi asigurată o gestionare eficientă a resurselor disponibile și sporirea calității serviciilor medicale în cadrul AOAM. Agenția Teritorială Soroca reprezintă CNAM în teritoriu și își desfășoară activitatea în limitele competenței și structurii organizaționale.

Printre funcțiile specifice ale agenției teritoriale se numără:

- informarea populației în privința asigurării obligatorii de asistență medicală;
- controlul respectării legislației în vigoare, în ceea ce privește AOAM de către IMSP, agenții economici;
- contractarea contribuabililor și eliberarea polițelor de asigurare;
- evidența persoanelor asigurate;
- contractarea instituțiilor medicale și instituțiilor farmaceutice;
- coordonarea activității reprezentanților teritoriali;
- completarea bazelor de date ale sistemului informațional;
- colectarea și verificarea rapoartelor periodice și facturilor instituțiilor medicale și farmaceutice;
- interacțiunea cu structurile teritoriale ale serviciului fiscal, administrației publice locale, oficiilor poștale, filialelor bancare;
- controlul îndeplinirii obligațiilor contractuale de către instituțiile medicale contractate;
- examinarea plângerilor și petițiilor cetățenilor etc.

Pentru o activitate eficientă, în cadrul Agenției Teritoriale Soroca au fost angajați specialiști calificați din mai multe domenii: medicină, economie, drept, informatică etc.

AT Soroca este dotată cu mobilier, tehnică de calcul, copiatoare, automobil ș. a.

Agenția Teritorială Soroca este finanțată din mijloacele fondului cheltuielilor administrative CNAM, destinate pentru desfășurarea activității sale. Devizul de cheltuieli administrative al AT Soroca a CNAM pentru anul 2008 a fost aprobat și precizat în sumă totală de 149,7 mii lei.

Suma alocațiilor primite de la CNAM a constituit 126,7 mii lei, inclusiv:

- 105,6 mii lei în mijloace bănești;
- 21,1 mii lei în tichet pentru benzină.

Alocațiile financiare au fost efectuate conform planului și în termen, ceea ce a permis AT Soroca de a avea o situație financiară stabilă pe parcursul anului 2008.

În anul 2008 au fost efectuate cheltuieli de casă în sumă de 109,7 mii lei și cheltuieli efective în sumă de 134,9 mii lei.

Analizând executarea devizului de cheltuieli administrative al AT Soroca pentru anul 2008, putem trage concluzia, că atât în ansamblu, cât și pe articole în parte cheltuielile au fost efectuate în limitele mijloacelor planificate și finanțate de CNAM.

La finele anului de gestiune s-au atestat datoriile debitoriale în sumă de 1,3 mii lei și datoriile creditoriale în sumă de 0,1 mii lei. Acestea sunt datoriile curente apărute în luna decembrie 2008 la următoarele articole de cheltuieli:

- Datoria debitorială la articolele:

- „Combustibil” (gaz natural) – 0,4 mii lei;
- „Servicii de telecomunicații” – 0,9 mii lei,

care constituie plata în avans pentru luna ianuarie 2009, după cum prevăd contractele încheiate.

În raza de activitate a Agenției Teritoriale Soroca se află raioanele Soroca, Drochia, Florești, cu o populație totală de 274200 de persoane (conform datelor prezentate de BNS). Numărul persoanelor asigurate constituie 197972 sau 72,2%.

Tabelul 1

Populația raioanelor (conform datelor prezentate de BNS)

Categoria persoanei	Soroca	Drochia	Florești	Total
Total populație	100000	86500	87700	274200
Persoane asigurate	72200	62453	63319	197972 (72,2%)
Persoane neasigurate	27800	24047	24381	76228 (27,8%)

Pe parcursul activității AT Soroca a eliberat polițe de asigurare obligatorie de asistență medicală tuturor categoriilor de persoane asigurate. Cu părere de rău, nu am reușit să includem printre contribuabili toată populația în vârstă, aptă de muncă autoangajată, dintre care mai mult de jumătate nu beneficiază de asigurări de sănătate.

Tabelul 2

Numărul de polițe AOAM eliberate pe categorii în anul 2008

Contingentul	Numărul polițelor eliberate		
	de tip vechi	de tip nou	total
Polite eliberate total	1906	36450	38356
Numărul polițelor eliberate persoanelor asigurate de către Guvern	52	19269	19321
- elevii din învățământul secundar profesional	-	1138	1138
- elevii din învățământul mediu de specialitate (colegii) cu frecvență la zi	-	968	968
- persoane ce îngrijesc de invalizi de gr. I	-	78	78
- mame cu 7 și mai mulți copii	-	5	5
- copii neîncadrați la învățătură până la împlinirea vârstei de 18 ani	3	66	69
- gravide, parturiente și lăuze	10	1822	1832
- invalizi	10	4562	4572
- pensionari	9	8725	8734
- șomeri înregistrați oficial	20	1905	1925
Numărul polițelor eliberate persoanelor asigurate în mod individual	1837	108	1945
- asigurate de colaboratorii Agențiilor Teritoriale	111	108	219

- asigurate prin intermediul Oficiilor poștale	1726	-	1726
Numărul polițelor eliberate persoanelor angajate	17	17066	17083
Notari, avocați	-	7	7

Notă: În anul 2008 au achitat prime AOAM în mărime fixă 30 de persoane, ce dețineau poliță de tip nou până la 01.01.2008, dintre care 17 notari și avocați.

Tehnica de calcul este în stare funcțională și se utilizează după destinație. Au fost efectuate lucrări de instalare și configurare a softului necesar (OMI Client) pentru acces la SIA AOAM în sediul agenției, la reprezentanții raionali din Florești și Drochia, precum și în instituțiile medicale contractate din aria de activitate AT Soroca.

Pe parcursul anului 2008 în AT Soroca a continuat procesul de substituire a polițelor de asigurare de tip-nou în raioanele Soroca, Drochia, Florești.

Pentru prelungirea valabilității polițelor, categoria 07, se importa o dată în lună fișierul primit de la Agenția pentru ocuparea forței de muncă.

Schimbul informațional al datelor între agenție și CNAM are loc zilnic, prin crearea interpelărilor către serverul central al CNAM.

Agenția Teritorială Soroca acordă suport pentru exploatarea programului CNAM „Medicamente compensate” în farmaciile contractate. Regulat, la parvenirea modificărilor, se efectuează procedura de „update” a soft-ului. După introducerea și importul datelor se efectuează expedierea lunară pe FTP server CNAM a dării de seamă „Privind medicamentele parțial /integral compensate” (formular 2-25/r), ținut în formă electronică.

Sistematic se fac lucrări de profilaxie pentru deservirea tehnicii de calcul din agenție pentru lichidarea problemelor de sistem apărute la exploatarea programelor aplicate.

La data de 31.12.2008, Agenția Teritorială Soroca a eliberat certificate de înregistrare în calitate de plătitori ai primelor AOAM la **2354** de agenți economici din raza de activitate a agenției, inclusiv:

- **Soroca** - **960** de contracte AOAM cu agenții economici din raion
- **Drochia** - **646** de contracte AOAM cu agenții economici din raion
- **Florești** - **748** de contracte AOAM cu agenții economici din raion

De asemenea, pe parcursul anului 2008, Agenția Teritorială Soroca, a perfectat **391** de solicitări parvenite de la agenții economici pentru înregistrare, în calitate de plătitori ai primelor AOAM.

Unul dintre aspectele de bază ale activității AT Soroca în anul 2008 a rămas perfectarea documentelor stabilite de art. 241 CCA, necesare pentru aplicarea sancțiunilor administrative persoanelor fizice sau fondatorilor /administratorilor agenților economici, pentru nerespectarea legislației din domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, în condițiile prevăzute de cadrul normativ în vigoare.

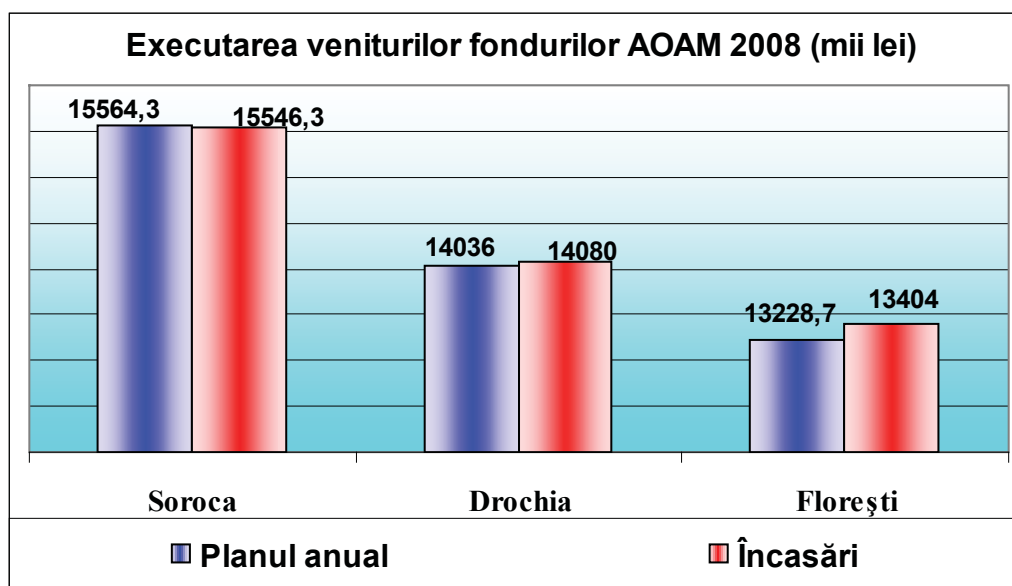
Astfel, în anul 2008 au fost sancționate contravențional, în temeiul art. 162 al.10 al CCA al Republicii Moldova, prin aplicarea și achitarea amenzii administrative, **23** de persoane, fondatori sau administratori ai agenților economici, pentru nerespectarea obligațiilor și termenelor de înregistrare în calitate de plătitori ai primelor AOAM, indicat în art. 10 al Legii R.M. nr. 1585 din 27/02/1998 „Cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală” și art. 24 al Legii R.M. nr. 1593 din 26/12/2002 „Cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de AOAM”.

Pe parcursul anului au fost sancționate **181** de persoane fizice, în temeiul art. 163⁵ alin. 3 al CCA al R.M., pentru nerespectarea termenelor de achitare a primelor AOAM prevăzute în art. 22 al Legii nr. 1593 din 26/12/2002 „Cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală”.

Suma amenzilor percepute în anul 2008 constituie **40800 lei**, inclusiv:

- de la agenți economici – **4600 lei**.
- de la persoane fizice – **36200 lei**.

Veniturile acumulate în fondurile AOAM în anul 2008 de către agenții economici din teritoriu au alcătuit 43030,3 mii lei, care au depășit cu 13926,1 mii lei sumele achitate în fonduri pe parcursul anului 2007. Executarea veniturilor la fondul AOAM în anul 2008 constituie 100,5 %.

Analizând restanțele create de către plătitorii de prime de asigurare, observăm o majorare a sumelor datorate de agenții economici fondurilor AOAM:

- din 86,0 mii lei datorii pe raionul Drochia, 69,7 mii lei revin SRL „Accesoriu - agro” și 9,0 mii lei – SRL „Balcas - BT”, ceea ce constituie 91,5% din datoriile raionului. Acești agenți economici sunt în litigii.

- 35,5% din datoriile raionului Florești (14424,4 lei) constituie datoriile a 5 agenți economici care sunt în stare de insolvabilitate.

AT Soroca permanent întreprinde măsuri pentru a micșora sumele restante și anume:

- activitate în comun cu IFS raionale în ce privește informarea, verificarea și calcularea corectă de către contribuabili a primelor AOAM;

- au fost informate băncile despre respectarea legislației în vigoare privind transferarea integrală a primelor calculate în mărime procentuală din salariul angajaților;

- au fost informați Președinții Consiliilor raionale despre întreprinderile-datornice;

- participare la ședințele de lucru cu primarii, conducătorii întreprinderilor agricole, titularii patentelor de întreprinzători;

- au fost suspendate contractele de asigurare medicală la agenții economici, care au acumulat datorii pe parcursul anului.

În special, suma restanțelor este formată de către agenții economici din ramura agriculturii, care deseori achită salariile în producție agricolă.

Din mijloacele fondurilor AOAM pentru anul 2008, AT Soroca a încheiat contracte de prestare a serviciilor medicale cu instituțiile medicale din teritoriul deservit – Soroca, Drochia, Florești – în sumă totală de 120034,5 mii lei (față de 90824,5 mii lei în 2007), sau cu 29210,0 mii lei mai mult.

Principiile de bază pentru contractare în anul 2008:

- pentru AMP și AMSA - numărul persoanelor asigurate în raion;
- pentru AMS - numărul cazurilor tratate în secțiile spitalelor raionale;
- pentru anul 2008, conform Criteriilor de contractare, s-au stabilit:
 - 6 (șase) indici de calitate pentru Asistența Medicală Primară;
 - 3 (trei) indici de calitate pentru AMSA;
 - finanțarea pe caz tratat în cadrul cabinetelor de proceduri, staționarelor de zi și la domiciliu;
 - finanțarea pentru caz de îngrijire la domiciliu.

Tabelul 3

Volumul asistenței medicale contractat și real acordat în AMS (mii lei)

	SR Soroca		SR Florești		SR Drochia	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Contractat de CNAM	18024,5	22815,0	16585,3	22174,7	15057,8	19176,8

Volumul serviciilor real acordate	17834,7	21564,3	16496,4	21839,8	15034,8	19020,3	
Finanțat de CNAM	17834,7	21564,3	16496,4	21839,8	15034,8	19020,3	
Cazuri tratate în staționar	contractat	10198	10324	10330	11519	9196	10038
	îndeplinit	10188	10084	10523	11685	9333	10114
	devieri	-10	-240	+193	+166	+137	+76
Suplimentar cazuri achitate de CNAM:							
- oreion	-	31	-	198	-	40	
- social condiționate	-	13	-	22	-	-	

Luând în considerație achitarea deplină a facturilor prezentate în ianuarie 2009, suma alocată de CNAM este egală cu cea a serviciilor real acordate de către spitalele raionale în anul 2008. Astfel, CNAM și-a onorat pe deplin condițiile stipulate în contract.

Sumele inițiale prevăzute în contractele încheiate s-au micșorat din motivul că:

- **SR Soroca** - suma reală pentru volumul de servicii acordate este mai mică cu 224,3 mii lei în AMSA (149,7 mii lei - nu s-a îndeplinit un caz nou și readmis de tuberculoză; 74,6 mii lei – neîndeplinirea indicatorilor de calitate în serviciul stomatologic) și cu 1026,4 mii lei în AMS, față de cea contractată, deoarece în AMS nu s-au îndeplinit:

- 11 cazuri profil terapeutic;
- 123 de cazuri infecțioase;
- 17 cazuri pediatrie;
- 12 cazuri ginecologice;
- 52 de cazuri ftiziatrie;
- 40 de cazuri chirurgicale;
- 2 cazuri traumatologice;
- 41 de cazuri de profil obstetrical
- 19 cazuri ftiziatrie, neasigurați.

- **SR Florești** – suma reală pentru volumul de servicii acordate este mai mică cu 198,6 mii lei în AMSA (41,2 mii lei – nu s-a îndeplinit un caz nou readmis de tuberculoză și 157,4 mii lei – neîndeplinirea indicatorilor de calitate în serviciul stomatologic) și cu 136,3 mii lei în AMS, față de cea contractată deoarece în AMS nu s-au îndeplinit:

- 1 caz profil infecțios;
- 7 cazuri ginecologice;
- 62 de cazuri de profil obstetrical;
- 4 cazuri ftiziatrie;
- 5 cazuri chirurgicale;
- 8 cazuri traumatologice.

- **SR Drochia** - suma reală pentru volumul de servicii acordate este mai mică cu 95,8 mii lei în AMSA (50,4 mii lei – nu s-a îndeplinit un caz nou readmis de tuberculoză și 45,4 mii lei nu s-au îndeplinit indicatorii de calitate în serviciul stomatologic) și cu 60,7 mii lei în AMS față de cea contractată, deoarece în AMS nu s-au îndeplinit:

- 26 de cazuri de profil obstetrical.

Cheltuielile totale suportate de fiecare instituție se estimează la cifra de:

- 32353,3 mii lei pentru SR Soroca;
- 29668,3 mii lei pentru SR Florești;
- 28078,3 mii lei pentru SR Drochia.

Tabelul 4

Volumul asistenței medicale contractat și real acordat în AMP (mii lei)

	CMF Soroca		CMF Florești		CMF Drochia	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Contractat de CNAM	15088,9	20482,7	13277,9	17950,1	12790,1	17435,2
Volumul serviciilor real acordate	14973,9	20325,3	12931,2	17937,2	12691,6	17418,7
Finanțat de CNAM	14973,9	20325,3	12931,2	17937,2	12691,6	17418,7

Cazuri tratate ambulatoriu	contractat	6160	6654	5460	5662	4968	4968
	îndeplinit	6160	6168	4685	5706	5012	4917
	devieri	-	- 486	- 775	+ 44	+ 44	- 51
Cazuri sistate de îngrijiri la domiciliu	contractat	-	66	-	58	-	40
	îndeplinit	-	66	-	47	-	41
	devieri	-	-	-	- 11	-	+ 1

Luând în considerație achitarea deplină a facturilor prezentate în ianuarie 2009, suma alocată de CNAM este egală cu suma serviciilor real acordate de către CMF în anul 2008. Astfel, CNAM și-a onorat pe deplin condițiile stipulate în contract.

Sumele inițiale prevăzute în contractele încheiate s-au micșorat din motivul că:

➤ **CMF Soroca** - suma reală este mai mică cu 157,4 mii lei, deoarece nu s-au îndeplinit 486 de cazuri tratate în condiții de ambulatoriu și la domiciliu.

➤ **CMF Florești** - suma reală este mai mică cu 12,9 mii lei, deoarece nu s-au îndeplinit 11 cazuri sistate de îngrijiri la domiciliu.

➤ **CMF Drochia** - suma reală este mai mică cu 16,5 mii lei, deoarece nu s-au îndeplinit 51 de cazuri tratate în condiții de ambulatoriu și la domiciliu.

Tabelul 5

Cheltuielile efective în AM (mii lei)

	SR Soroca			SR Florești			SR Drochia		
	2007	2008	coef.	2007	2008	coef.	2007	2008	coef.
Cheltuieli totale:	17988,1	21748,3	1,21	17259,8	21212,2	1,22	15174,1	18915,0	1,24
Inclusiv: remunerarea muncii	9173,3	11395,1	1,24	7986,9	9898,5	1,24	7661,9	9614,9	1,25
alimentație	770,8	1120,2	1,45	845,2	1105,1	1,30	946,4	1200,5	1,27
medicamente	2701,8	2774,6	1,02	2334,1	2681,9	1,15	2375,5	2911,0	1,22
alte cheltuieli	5342,2	6458,4	1,20	6093,6	7526,7	1,23	4190,3	5188,6	1,24

Astfel, cheltuielile suportate de către SR Soroca depășesc suma alocată de CNAM cu 184,0 mii lei.

Dacă vom compara aceste sume cheltuite în cele 3 spitale raionale în 2008 față de anul 2007, avem:

Din tabel se vede, că cheltuielile suportate de spitalele raionale s-au majorat în anul 2008 cu 23%.

Tabelul 6

Cheltuielile efective în AMP (mii lei)

	CMF Soroca			CMF Florești			CMF Drochia		
	2007	2008	coef.	2007	2008	coef.	2007	2008	coef.
Cheltuieli totale:	14365,2	19720,9	1,37	12408,5	16907,9	1,36	12904,2	16664,0	1,29
Inclusiv: remunerarea muncii	8115,3	11809,8	1,45	7462,7	10116,9	1,35	7297,0	10147,1	1,39
medicamente	1636,2	2039,1	1,25	1272,6	1628,6	1,28	1295,7	1559,7	1,20
alte cheltuieli	4613,7	5872,0	1,27	3673,2	5162,4	1,40	4311,5	4957,2	1,15

Astfel, cheltuielile suportate de către CMF nu depășesc suma alocată de CNAM.

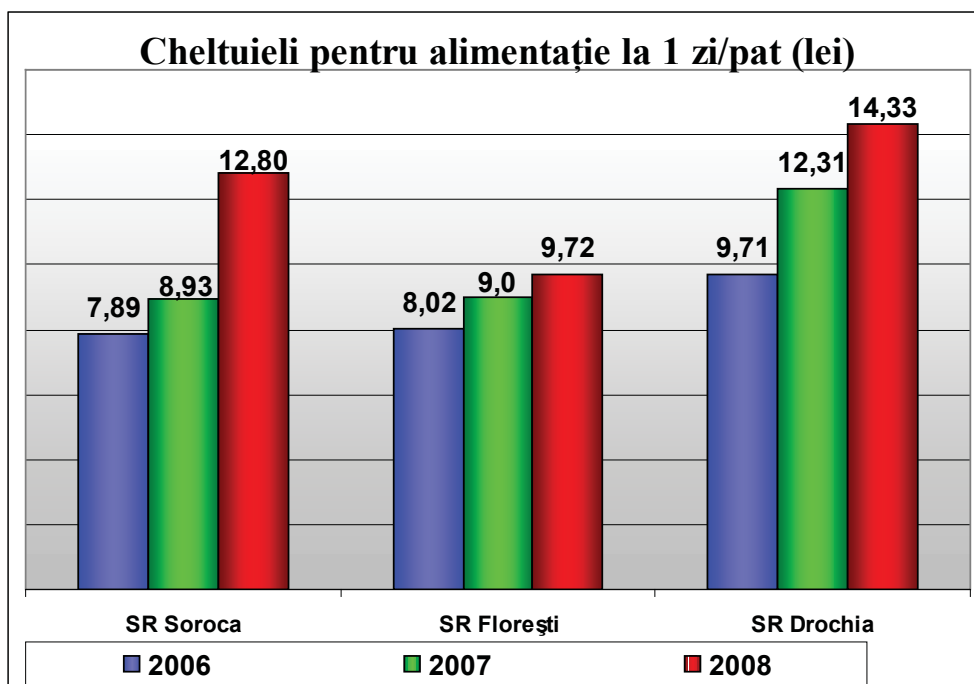
Dacă vom compara aceste sume cheltuite în toate 3 CMF în 2008 față de anul 2007, avem:

Din tabel se vede, că cheltuielile suportate de CMF s-au majorat în anul 2008 cu 34%.

Planificând activitatea economico-financiară, instituțiile au respectat cotele maxime ale cheltuielilor pentru salarizarea angajaților, stabilite de comun acord cu MS, CNAM și Sindicatul de ramură.

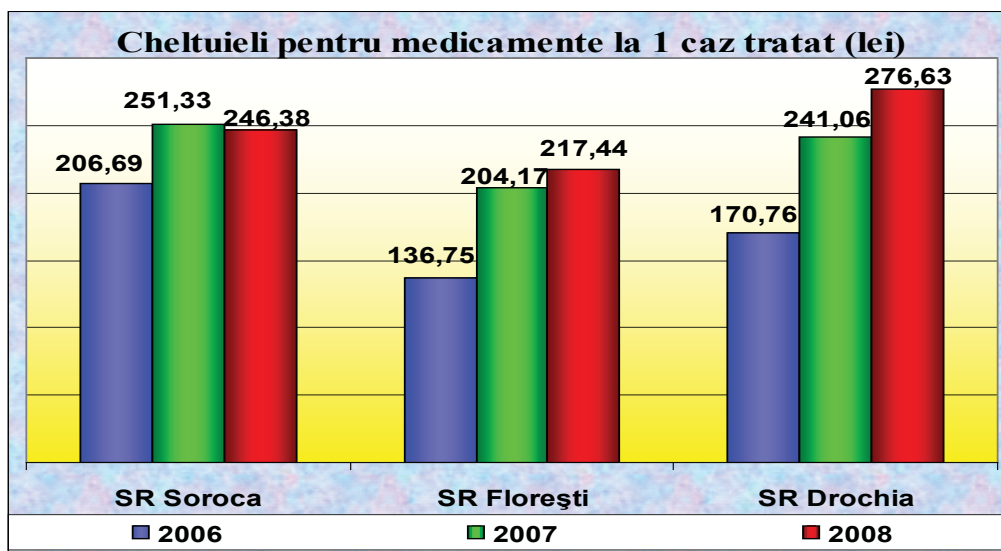
Se atestă o pondere mai mică (6 %) la sumele cheltuite pentru medicamentele și articole de uz medical, folosite la tratamentul pacienților, în condiții de ambulatoriu și pentru acordarea ajutorului medical de urgență în AM specializată de ambulatoriu.

Dacă în anul 2006 s-au cheltuit câte 8,48 lei pentru hrana unui bolnav pe zi; în anul 2007 câte 9,97 lei, atunci în anul 2008 această sumă constituie 12,04 lei, cu devieri de la 9,72 lei în SR Florești până la 14,33 lei în SR Drochia.

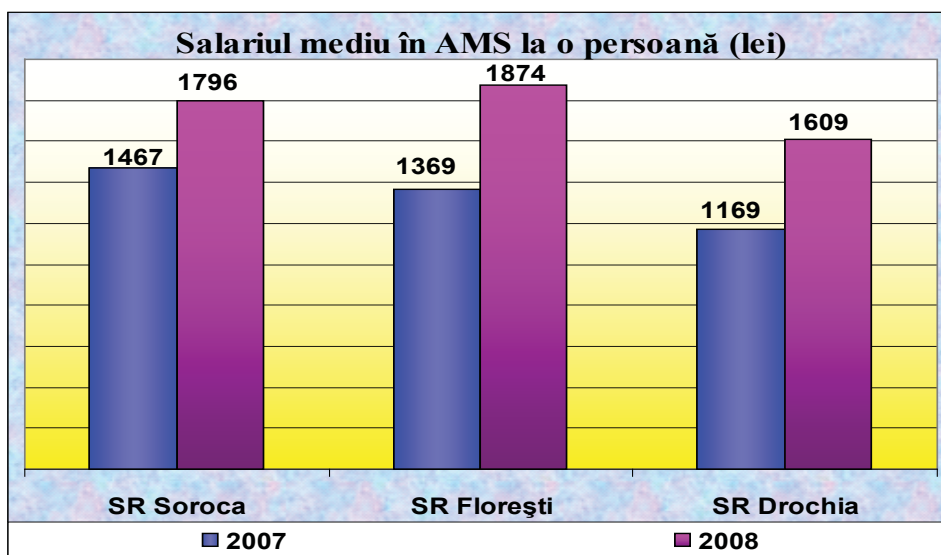

Costul medicamentelor eliberate pentru tratarea unui bolnav în anul 2008 variază de la 217,44 lei – până la 276,63 lei (valoarea medie), comparativ cu 204,17 lei – 251,33 lei cheltuite în anul 2007.

Comparativ cu anul precedent, ponderea medicamentelor incluse în costul tratamentului unui bolnav aflat în staționar, a scăzut în SR Soroca (de la 17% până la 14 %) și SR Florești (de la 14% până la 13,7%).

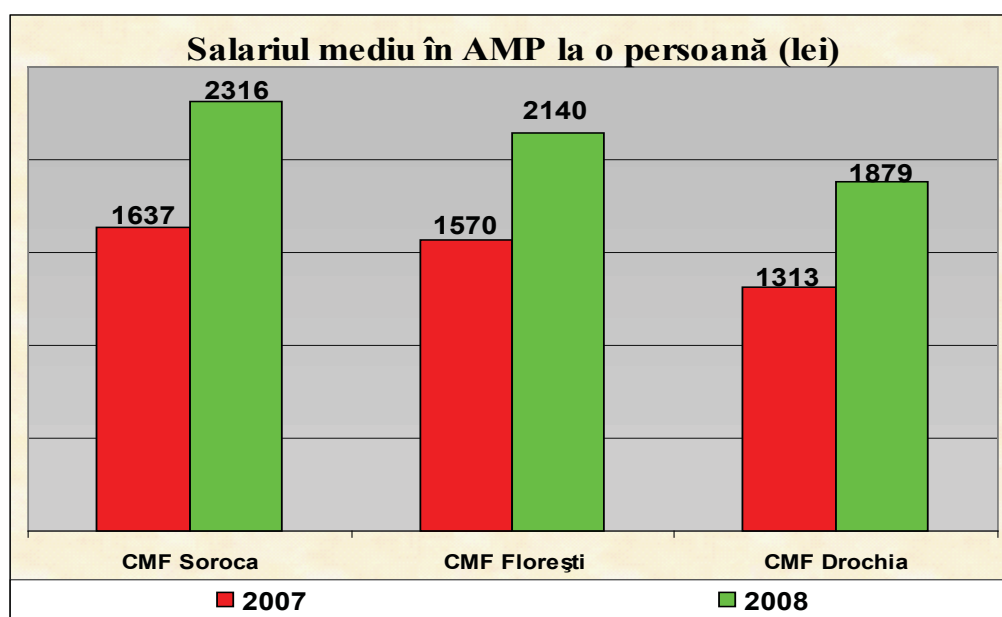

Fondul de salarizare a personalului s-a majorat cu 24%, iar salariul mediu în cadrul AMS este în limita de 1609 lei – 1874 lei.

Salariul mediu în cadrul AMS la o funcție este în limita 1532 – 1619 lei.

Fondul de salarizare a personalului s-a majorat cu 40%, iar salariul mediu în cadrul AMP este în limita de 1879 lei–2316 lei.

Salariul mediu în cadrul AMP la o funcție este în limita 1967 -2070 lei.

Cheltuielile suportate de către AM Spitalicească reflectă volumul serviciilor medicale prestate persoanelor asigurate în limitele prevederilor Programului Unic. Contractarea spitalelor raionale a fost efectuată pentru următoarele profiluri: terapie, boli infecțioase, chirurgie, obstetrică și ginecologie, pediatrie și profilul ftiziatrie (pentru SR Soroca și SR Florești).

Tabelul 7

Costul mediu al unui caz tratat în AMS

	SR Soroca	SR Florești	SR Drochia
Cheltuieli totale efectuate de serviciul spitalicesc (mii lei)	17618,5	19006,1	15388,1
Numărul - zile/pat	85743	107669	81413
Costul 1 zi/pat (lei)	205,48	176,52	189,01
Costul real mediu al unui caz tratat (lei) (cu excepția profilului de ftiziatrie)	1747,17	1626,53	1521,46

Ca și în anii precedenți, avem costul optimal la tratarea unui bolnav – de 1521,46 lei, și folosirea minimă a resurselor de către spitalul raional Drochia.

Situația decontărilor IMSP la finele anului 2008 au format datoriile debitoriale în sumă totală de 462,9 mii lei și datoriile creditoriale în sumă totală de 5320,6 mii lei.

Luând în considerație creanța debitorială ale CNAM față de spitalele raionale și soldurile mijloacelor bănești existente, reiese:

- **SR Drochia** își achită pe deplin cheltuielile anului 2008, inclusiv fondul de salarizare pentru luna decembrie, dispunând de o rămășiță de mijloace bănești în sumă de 143,1 mii lei pentru toate tipurile de asistență medicală.

- **SR Florești** rămâne cu datorie de 1734,7 mii lei, care urmează a fi achitată din mijloacele contractate pentru anul 2009. Totodată din fondurile AOAM în 2008 au fost procurate mijloace fixe în sumă de 348,9 mii lei, fără a dispune de fondul de rezervă.

- **SR Soroca** rămâne cu o datorie de 1493,4 mii lei pentru AM Spitalicească, care urmează a fi achitată din mijloacele contractate pentru anul 2009.

- Comparativ cu suma datoriilor creditoriale existente la începutul anului:

SR Soroca – mărește acest indice cu 612,7 mii lei.

Luând în considerație creanța debitorială ale CNAM față de CMF și soldurile mijloacelor bănești existente, reiese:

- **CMF Soroca** achită pe deplin cheltuielile anului 2008, inclusiv salariul pentru luna decembrie, dispunând de o rămășiță de mijloace bănești în sumă de 184,5 mii lei.

- **CMF Drochia** achită pe deplin cheltuielile anului 2008, inclusiv salariul pentru luna decembrie, dispunând de o rămășiță de mijloace bănești în sumă de 380,0 mii lei.

- **CMF Florești** rămâne cu o datorie de 498,0 mii lei care urmează a fi achitată din mijloacele contractate pentru anul 2009.

Tabelul 8

Serviciile medicale acordate contra plată
(cu excepția asistenței stomatologice și farmaciilor extrabugetare)

IMSP	a. 2008 (mii lei)	IMSP	a. 2008 (mii lei)
SR Soroca	912,9	CMF Soroca	320,0
SR Florești	520,5	CMF Florești	155,0
SR Drochia	695,0	CMF Drochia	197,5

AT Soroca a încheiat contracte de prestare a serviciilor medicale cu 6 IMSP: CMF Soroca; CMF Drochia; CMF Florești; SR Soroca; SR Drochia; SR Florești pentru 3 tipuri de asistență medicală:

I. Asistență medicală primară

II. Asistență medicală spitalicească

III. Asistență medicală specializată de ambulator.

Conform graficului de activitate a Agenției Teritoriale Soroca, au fost efectuate controale mixte calificate (economist, medic, contabil, jurist) ale instituțiilor medicale asupra îndeplinirii contractelor de acordare a asistenței medicale în cadrul AOAM, corespunderii volumului și calității serviciilor medicale prestate persoanelor asigurate cu prevederile Programului Unic, corectitudinea completării documentelor și prezentării dărilor de seamă, utilizării eficiente a mijloacelor financiare provenite din fondurile AOAM.

Pe parcursul anului 2008, specialiștii AT Soroca au efectuat 53 de controale cu întocmirea actelor respective, inclusiv:

- IMSP SR Soroca - 8
- IMSP SR Drochia - 6
- IMSP SR Florești - 7
- IMSP CMF Soroca - 9
- IMSP CMF Drochia - 8
- IMSP CMF Florești - 8
- SAMU – 6 (la indicația DEM a CNAM).

În baza actelor de control au fost emise dispozițiile respective, în care au fost indicate neajunsurile depistate și termenii de înlăturare, de lichidare a lor.

Concluzii

1. Asigurările Obligatorii de Asistență Medicală, introduse la 01.01.2004, au făcut asistența medicală mai accesibilă sub aspect financiar, iar prin protecția financiară oferită de asigurările de sănătate, sistemul sanitar a devenit mai receptiv la necesitățile populației.

2. Analizând executarea devizului de cheltuieli administrative al AT Soroca pentru anul 2008, s-a confirmat, că atât în ansamblu, cât și pe articole în parte, cheltuielile au fost efectuate în limitele mijloacelor planificate și finanțate de CNAM.

3. Devizul de cheltuieli administrative al AT Soroca a CNAM pentru anul 2008 a fost aprobat și precizat în suma totală de 149,7 mii lei.

4. Veniturile acumulate în fondurile AOAM în anul 2008 de către agenții economici din teritoriu au alcătuit 43030,3 mii lei, care au depășit cu 13926,1 mii lei sumele achitate în fonduri pe parcursul anului 2007.

5. Rezultatele studiului efectuat confirmă, că situația decontărilor IMSP la finele anului 2008 au format datorii debitoriale în sumă totală de 462,9 mii lei și datorii creditoriale în sumă totală de 5320,6 mii lei.

Bibliografie selectivă

1. Borzan, Cristina Maria, Mocean, Florea. Sănătate Publică, Ediția Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca, România, 2002, 274 p.

2. Duda, Rene. Gerontologie medico-socială, Ed. Junimea, Iași, România, 1983, 185 p.

3. Ciocanu, M., Topchin, I., Hîncu O., Iacob, G., Managementul serviciilor spitalicești. Manual. Chișinău, 2007, 159p.

4. Ciobanu, M., Sava, V., Ciocanu, M., Tafuni, N. Activitatea companiilor de asigurări medicale. Elaborare metodică. Chișinău, 2001, 16p.

Rezumat

În această lucrare se descrie particularitățile economice din activitatea agenției teritoriale de asigurări medicale Soroca. Acest articol include principiile de bază ale contractării asistenței medicale și aspectul economic al Instituțiilor Medico Sanitare Publice din această zonă.

Summary

In theses state are described some economical particularities of the activity of the territorial agency of the medical insurance of Drochia and Floresti. The article includes: the basic principles of contracted, the quantity of the medical assistance contracted by the Medical Institutions from this area.

MODUL DE VIAȚĂ ȘI FACTORII CE INFLUENȚEAZĂ STAREA DE SĂNĂTATE A POPULAȚIEI CU VÂRSTA DE PESTE 80 DE ANI DIN REPUBLICA MOLDOVA

Anatol Negară, dr. în medicină, conf. univ., **Tudor Grăjdianu**, dr. hab. în medicină, prof. univ., **Mihail Palanciuc**, dr. în medicină, conf. univ. **Adelina Celac**, medic, director al CMF Dondușeni, **Natalia Blaja-Lisnic**, dr. în medicină, **Felicia Lupașcu-Volentir**, cercet.șt., **Gabriela Șoric**, cercet. șt., **Olga Maniuc**, cercet. șt.

Centrul Național de Geriatrie și Gerontologie, Catedra Sănătate Publică și Management „Nicolae Testemițanu”

Introducere

În condițiile specifice ale vieții contemporane, cu transformări rapide și esențiale care definesc lumea de astăzi, rolul și locul populației longevive de 80 de ani și mai mult, în familie și comunitate,